

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŠVIETIMO IR MOKSLO MINISTRAS

ĮSAKYMAS DĖL PEDAGOGINIŲ IR PSICHOLOGINIŲ ŽINIŲ KURSO VYKDYMO TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO

2017 m. birželio 28 d. Nr. V-534
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo 48 straipsnio 1 dalies 2, 3 ir 5 punktais:

1. T v i r t i n u Pedagoginių ir psichologinių žinių kurso vykdymo tvarkos aprašą (pridedama).

2. N u s t a t a u, kad:

2.1. asmenims pedagoginių-psichologinių žinių kursas, išklaustyas iki šio įsakymo įsigaliojimo, yra įskaitomas;

2.2. iki šio įsakymo įsigaliojimo pradėtas vykdyti pedagoginių-psichologinių žinių kursas baigiamas vykdyti pagal Pedagoginių-psichologinių žinių kursą, galiojusį iki šio įsakymo įsigaliojimo.

3. P r i p a ž į s t u netekusiais galios:

3.1. Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2005 m. kovo 17 d. įsakymą Nr. ISAK-456 „Dėl Pedagoginių-psichologinių žinių kurso“;

3.2. Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2005 m. birželio 7 d. įsakymą Nr. ISAK-1042 „Dėl Pedagoginių-psichologinių žinių kurso išklausymo pažymėjimo formos“.

4. Šis įsakymas įsigalioja 2017 m. spalio 1 dieną.

Švietimo ir mokslo ministrė

Jurgita Petrauskienė

PEDAGOGINIŲ IR PSICHOLOGINIŲ ŽINIŲ KURSO VYKDYMO TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Pedagoginių ir psichologinių žinių kurso vykdymo tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) skirtas apibrėžti pedagoginių ir psichologinių žinių kurso (toliau – Kursas) programos apimtį, turinį, vykdymo tvarką, tikėtinas dalyvių kompetencijas, mokymo(si) metodus, įgytų kompetencijų vertinimo būdus, reikalavimus Kurso programos lektoriams.

2. Kursas skirtas asmenims, neturintiems pedagogo kvalifikacijos, bet norintiems įgyti teisę dirbti mokytoju pagal profesinio mokymo ir neformaliojo (išskyrus ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo) švietimo programas.

3. Kurso tikslas – suteikti asmenims pedagogikos, psichologijos, didaktikos žinių pagrindus, būtinus veiksmingai ugdyti mokinius pagal profesinio mokymo ir neformaliojo (išskyrus ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo) švietimo programas, atskleisti pagrindinius pedagoginės veiklos principus ir psichologinius dėsningumus, charakterizuoti pedagoginės veiklos bei mokymo(si) galimybes skirtingose mokymo ir mokymosi situacijose.

4. Asmuo, įgijęs Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo 48 straipsnio 1 dalies 2, 3 ar 5 punkte nurodytą išsilavinimą ir pabaigęs Kursą, įgyja teisę dirbti mokytoju pagal profesinio mokymo ir (ar) neformaliojo švietimo (išskyrus ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo) programas.

5. Kurso programos apimtį – 180 akademinį valandų: 120 kontaktinių akademinį valandų, 60 savarankiško darbo akademinį valandų.

6. Kurso programą sudaro 3 moduliai: pedagogikos, psichologijos ir didaktikos. Kiekvienam moduliui skiriama po 40 kontaktinių akademinį valandų ir 20 savarankiško darbo akademinį valandų. Reikalavimai pedagogikos moduliui ir jo vykdymui pateikiami Aprašo 1 priede. Reikalavimai psichologijos moduliui ir jo vykdymui pateikiami Aprašo 2 priede. Reikalavimai didaktikos moduliui ir jo vykdymui pateikiami Aprašo 3 priede.

7. Apraše vartojamos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme vartojamas sąvokas.

II SKYRIUS KURSO PROGRAMOS VYKDYMO TVARKA

8. Mokymai privalo vykti pagal Kurso programą, parengtą pagal šio Aprašo prieduose pateiktus Kurso modulių aprašus.

9. Kurso programą rengia, mokymus organizuoja ir už kokybę atsako švietimo teikėjas.

10. Kurso dalyviams, išklausiusiems visas Kurso programoje numatytas temas, sėkmingai atlikusiems praktines užduotis, savarankiškus darbus ir gavus teigiamą įvertinimą, ne vėliau kaip per 10 darbo dienų išduodami Kurso baigimo pažymėjimai.

11. Pažymėjime, kurį išduoda švietimo teikėjas, nurodoma:

11.1. dokumento sudarytojo – švietimo teikėjo – pavadinimas;

11.2. pažymėjimo pavadinimas;

11.3. asmens, baigusio kursą, vardas ir pavardė, asmens kodas;

11.4. mokymo programos, įregistruotos Studijų, mokymo programų ir kvalifikacijų registre, trukmė, pavadinimas ir valstybinis kodas;

- 11.5 švietimo teikėjo, išdavusio Kurso baigimo pažymėjimą, pavadinimas ir kodas;
 - 11.6. švietimo teikėjo vadovo ar jo įgalioto asmens pareigų pavadinimas, parašas, vardas ir pavardė;
 - 11.7. švietimo teikėjo antspaudas;
 - 11.8. pažymėjimo išdavimo data ir jo registracijos numeris.
 - 12. Kursas arba atskiri jos moduliai asmeniui gali būti įskaitomi, jei asmuo įrodo, kad yra įgijęs kompetencijas, atitinkančias Kurso moduluose apibrėžtus mokymosi rezultatus. Asmens įgytas kompetencijas vertina ir pripažįsta švietimo teikėjai.
-

PEDAGOGINIŲ IR PSICHOLOGINIŲ ŽINIŲ KURSO PROGRAMOS PEDAGOGIKOS MODULIS

1. Pedagoginių ir psichologinių žinių kurso programos pedagogikos modulio (toliau – pedagogikos modulis) apimtis: 40 kontaktinių akademinį valandų, 20 savarankiško darbo akademinį valandų.

2. Santrauka. Pedagogikos modulis parengtas, atsižvelgiant į asmenų, neturinčių pedagogo kvalifikacijos, bet norinčių įgyti teisę dirbti mokytoju pagal profesinio mokymo ir neformaliojo švietimo (išskyrus ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo) programas, poreikius. Šiame modulyje dalyviai susipažins su pedagogikos mokslo specifika, ugdymo proceso struktūra, sėkmingos pedagoginės sąveikos valdymo strategijomis ir metodais, įgis ugdymo(si) proceso planavimo įgūdžių, atsižvelgiant į mokinių amžiaus ypatumus, individualias skirtybes, poreikius, gabumus ir lūkesčius, supras ugdymo(si) aplinkos svarbą ir gebės kurti kiekvieno mokinio ugdymuisi palankią aplinką, pasirengs savo pedagoginę veiklą grįsti humanistinėmis vertybėmis, šiuolaikinėmis ir asmens ugdymąsi orientuotomis technologijomis.

3. Pedagogikos modulio uždavinys. Suteikti asmenims, norintiems įgyti teisę dirbti mokytoju pagal profesinio mokymo ir neformaliojo (išskyrus ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo) švietimo programas, teorinių pedagogikos žinių, ugdyti pedagoginį mąstymą ir mokytojui būtinas kompetencijas taikyti profesinės veiklos kontekste, įgalinančias planuoti ir organizuoti į mokinį orientuotą ugdymo(si) procesą.

4. Mokymosi rezultatai. Sėkmingai baigę pedagogikos modulį dalyviai:

4.1. gebės analizuoti asmens ugdymui(si) aktualias pedagogikos mokslo raidos tendencijas, vadovautis šia informacija ugdymo procese;

4.2. gebės įgytas pedagogines žinias ir gebėjimus taikyti pedagoginėje veikloje;

4.3. gebės identifikuoti individualius asmens ugdymosi poreikius, patirtį ir galimybes, taikyti įtraukiojo ugdymo nuostatas praktinėje veikloje;

4.4. gebės planuoti, valdyti ugdymo procesą, pasirinkti įvairius ugdymosi veiklų vertinimo modelius ir metodus;

4.5. gebės atrinkti pedagoginei veiklai aktualią informaciją ir modeliuoti veiksmingą ugdymo procesą.

5. Rekomenduojami mokymo(si) metodai. Paskaita, diskusija, pedagoginės literatūros analizė, pedagoginių situacijų atvejo analizė, probleminis mokymasis, darbas grupėse, individualus savarankiškas darbas, modeliavimas, veiklos įsivertinimas. Atliktos užduotys gali būti pateikiamos virtualioje aplinkoje.

6. Pedagogikos modulio turinys:

6.1. pedagogikos mokslo samprata ir ypatumai. Pagrindinės pedagogikos sąvokos. Ugdymo samprata (2 kontaktinės valandos, 1 savarankiško darbo valanda);

6.2. ugdymo tikslas, uždaviniai ir jų formulavimo ypatumai ir dermė (8 kontaktinės valandos, 4 savarankiško darbo valandos);

6.3. individualių mokinio pasiekimų ir pažangos vertinimo būdai (10 kontaktinių valandų, 6 savarankiško darbo valandos);

6.4. specialiųjų ugdymosi poreikių turinčių mokinių ugdymą reglamentuojantys teisės aktai. Įtraukiojo ugdymo samprata (6 kontaktinės valandos, 3 savarankiško darbo valandos);

6.5. mokytojas ir jo kompetencijos, teisės ir pareigos (4 kontaktinės valandos, 2 savarankiško darbo valandos);

6.6. bendradarbiavimo ugdymo procese svarba ir formos (6 kontaktinės valandos, 3 savarankiško darbo valandos);

6.7. profesinės veiklos tyrimo metodai (4 kontaktinės valandos, 1 savarankiško darbo valanda).

7. Rekomenduojami įgytų kompetencijų vertinimo metodai. Taikomi metodai orientuoti į nuolatinio grįžtamojo ryšio suteikimą ir užduoties atlikimo proceso vertinimą ir įsivertinimą. Minčių žemėlapių rengimas ir pristatymas, dalyvavimas ir aktyvumas atliekant praktines užduotis, atvejo analizė raštu, individualaus ir (ar) grupinio projekto, ugdymo(si) modelio pristatymas, apklausa raštu, refleksija. Taikomi kriterinio ir kaupiamojo vertinimo principai, naudojant dešimtbalę vertinimo skalę.

8. Reikalavimai pedagogikos modulio lektoriams. Modulio lektorius turi būti įgijęs pedagogo kvalifikaciją, ne žemesnę kaip magistro kvalifikacinį laipsnį arba jam prilygintą aukštąjį išsilavinimą, arba teisės aktų nustatyta tvarka pripažintą užsienyje įgytą kvalifikaciją, ir turėti ne mažesnę nei 5 metų praktinės pedagoginės veiklos patirtį.

PEDAGOGINIŲ IR PSICHOLOGINIŲ ŽINIŲ KURSO PROGRAMOS PSICHOLOGIJOS MODULIS

1. Pedagoginių ir psichologinių žinių kurso programos psichologijos modulio (toliau - psichologijos modulis) apimtis: 40 kontaktinių akademinų valandų ir 20 savarankiško darbo akademinų valandų.

2. Santrauka. Psichologijos modulis parengtas, atsižvelgiant į asmenų, neturinčių pedagogo kvalifikacijos, bet norinčių įgyti teisę dirbti mokytoju pagal profesinio mokymo ir neformaliojo švietimo (išskyrus ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo) programas, poreikius. Šiame modulyje dalyviai įgis bendrosios psichologijos žinių, kurios padės suprasti asmens vystymosi dėsningumus, atpažinti mokinių ir jų ugdymosi poreikių skirtynes, mokėti į jas atsižvelgti ugdymo procese.

3. Psichologijos modulio uždavinys. Suteikti asmenims, norintiems įgyti teisę dirbti mokytoju pagal profesinio mokymo ir neformaliojo švietimo (išskyrus ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo) programas, teorinių žinių apie asmens psichologinę raidą, individualius asmenybės bruožus ir įvairovę, mokymo(si) problematiką, plėtoti gebėjimus šias žinias taikyti pedagoginėje praktikoje.

4. Mokymosi rezultatai. Sėkmingai baigę modulį, asmenys gebės:

4.1. suprasti asmens psichikos, fizinės, emocinės, socialinės ir kognityvinės raidos ypatumus ir gebės į juos atsižvelgti pedagoginėje veikloje;

4.2. atliepti pedagoginėje veikloje individualius mokinių ugdymo(si) poreikius;

4.3. pastebėti ugdymo procese kylančius sunkumus ir, bendradarbiaujant su pagalbos mokiniui specialistais ir kitais ugdymo proceso dalyviais, pasirinkti tinkamiausius ugdymo būdus, dirbant su specialiųjų ugdymosi poreikių turinčiais mokiniais;

4.4. atpažinti mokinio streso, psichologinių krizių ir traumų požymius ir tinkamai reaguoti, bendradarbiaujant su pagalbos mokiniui specialistais ir kitais ugdymo proceso dalyviais, suteikti pedagoginę pagalbą;

4.5. parinkti psichologiškai pagrįstus ugdymosi pasiekimų vertinimo metodus;

4.6. kurti saugią emocinę ugdymosi aplinką, tinkamai elgtis probleminėse ugdymo proceso situacijose, konstruktyviai spręsti konfliktus;

4.7. suprasti savo vaidmenį ir įtaką kiekvieno vaiko savivertei, mokymosi motyvacijai ir individualaus mokymosi pasiekimams bei pažangai.

5. Rekomenduojami mokymo(si) metodai. Paskaita, diskusija, psichologijos literatūros analizė, pedagoginių situacijų atvejo analizė, problemų sprendimas grupėse, darbas grupėse, individualus savarankiškas darbas, veiklos modeliavimas, veiklos įsivertinimas. Užduotys gali būti pateikiamos virtualioje aplinkoje.

6. Psichologijos modulio turinys:

6.1. Asmens raidos ypatumai (fizinė, psichikos, emocinė, socialinė ir kognityvinė raida, svarbiausi vaiko, paauglio ir suaugusiojo poreikiai). Mokinio pažinimo svarba, psichologinė mokinių sveikata. Specialiųjų ugdymosi poreikių samprata. Individualūs mokinio gebėjimai, jų identifikavimas ir plėtojimas ugdymo(si) procese. Stresas, psichologinės krizės ir traumos. Psichologinės pagalbos ugdymo(si) procese reikšmė (10 kontaktinių akademinų valandų, 5 savarankiško darbo akademinės valandos);

6.2. psichologiniai ugdymo(si) proceso veiksniai. Mokymosi teorijos. Pagrindinės motyvacijos teorijos. Motyvacijos reikšmė mokymuisi. Mokinių mokymosi pasiekimų vertinimo

psichologiniai aspektai (10 kontaktinių akademinų valandų, 5 savarankiško darbo akademinės valandos);

6.3. mokinių asmenybės ir bendravimo ypatumų pažinimas, palankaus mikroklimate ir tinkamos ugdymo(si) aplinkos kūrimas. Mokinių santykių su bendraamžiais ir suaugusiaisiais ypatumai. Asmens netinkamo elgesio priežastys ir jo valdymo būdai. Pozityvus drausminimas: ribų nustatymas, natūralios ir loginės pasekmės, skatinimas ir drausminimas. Saugi emocinė aplinka: patyčių, smurto, krizių, žalingų įpročių ir priklausomybių prevencija (10 kontaktinių akademinų valandų, 5 savarankiško darbo akademinės valandos);

6.4. mokytojo asmeninio pavyzdžio įtaka mokinio elgesiui ir asmenybės raidai. Veiksmingo mokytojo ir mokinių tarpusavio bendravimo prielaidos: savęs pažinimas, savo jausmų, emocijų atpažinimas ir valdymas, empatija, aktyvus klausymas, problemų sprendimas, konfliktų valdymas (10 kontaktinių akademinų valandų, 5 savarankiško darbo akademinės valandos).

7. Rekomenduojami įgytų kompetencijų vertinimo būdai. Pokalbis, dalyvavimas ir aktyvumas atliekant praktines užduotis, atliktos užduoties analizė, individualaus ir (ar) grupinio projekto parengimas ir pristatymas, refleksija. Taikomi kriterinio ir kaupiamojo vertinimo principai, naudojant dešimtbalę vertinimo skalę.

8. Reikalavimai psichologijos modulio lektoriams. Modulio lektorius turi būti įgyjęs psichologijos bakalauro ir psichologijos magistro kvalifikacinius laipsnius arba teisės aktų nustatyta tvarka pripažintą užsienyje įgytą kvalifikaciją ir turėti ne mažesnę nei 5 metų psichologinės pagalbos teikimo patirtį.

PEDAGOGINIŲ IR PSICHOLOGINIŲ ŽINIŲ KURSO PROGRAMOS DIDAKTIKOS MODULIS

1. Pedagoginių ir psichologinių žinių kurso programos didaktikos modulio (toliau – didaktikos modulis) apimtis 40 kontaktinių akademinių valandų, 20 savarankiško darbo akademinių valandų.

2. Santrauka. Didaktikos modulis parengtas atsižvelgiant į asmenų, neturinčių pedagogo kvalifikacijos, bet norinčių įgyti teisę dirbti mokytoju pagal profesinio mokymo ir neformaliojo švietimo (išskyrus ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo) programas, poreikius ir į šių mokytojų veiklos specifiką. Realizuojant modulį dalyviai galės patirti ugdymo(si) procesus mokymosi grupėje, juos reflektuoti, analizuoti, daryti išvadas ir ateityje taikyti jas savo pedagoginėje veikloje. Dalyviai įgyja teorinių didaktikos žinių ir pasirengia savarankiškam mokymuisi bei užduoties, susijusios su konkrečia pedagogine veikla, atlikimui.

3. Didaktikos modulio uždavinys. Suteikti asmenims, norintiems įgyti teisę dirbti mokytoju pagal profesinio mokymo ir neformaliojo švietimo (išskyrus ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo) programas, teorinių žinių apie ugdymo(si) proceso struktūrą, funkcijas, pagrindus, ugdymo(si) turinio modeliavimo bei realizavimo būdus, didaktikos principus, ugdymo(si) metodus ir strategijas, formas ir priemones, ugdymo(si) pasiekimų ir pažangos vertinimą.

4. Mokymosi rezultatai. Sėkmingai baigę modulį, dalyviai:

4.1. gebės planuoti, valdyti ugdymo(si) procesą bei vykdyti profesinės veiklos tyrimus;

4.2. gebės atrinkti ugdymui(si) aktualią informaciją ir modeliuoti veiksmingą pedagoginę veiklą;

4.3. išmanys didaktikos teorijas ir gebės veiksmingai panaudoti savo pedagoginėje veikloje;

4.4. gebės įvertinti ugdymosi aplinkos išteklius, individualius besimokančiųjų gebėjimus bei poreikius ir parinkti tinkamus ugdymo(si) metodus ir priemones;

4.5. gebės teikti grįžtamąjį ryšį mokiniams, tėvams (globėjams, rūpintojams), mokytojams ir pagalbos mokiniui specialistams;

5. Rekomenduojami mokymo(si) metodai. Paskaita, literatūros analizė, diskusija, pedagoginių situacijų atvejo analizė, savarankiškas darbas, problemų atpažinimas ir sprendimų priėmimas, refleksija. Užduotys gali būti pateikiamos virtualioje aplinkoje.

6. Didaktikos modulio turinys:

6.1. Didaktikos samprata ir reikšmė realizuojant ugdymo(si) procesus (4 kontaktinės akademinės valandos, 1 savarankiško darbo akademinė valanda);

6.2. ugdymo(si) proceso modeliavimas remiantis moderniomis ugdymo strategijomis ir technologijomis, palankios ugdymo(si) aplinkos kūrimas, atsižvelgiant į mokinių įvairovę ir ugdymosi poreikius, teikiant pagalbą turintiems ugdymosi, mokymosi sunkumų ir specialiųjų ugdymosi poreikių, stiprinant mokymosi motyvaciją ir pasitikėjimą savo jėgomis (16 kontaktinių akademinių valandų, 4 savarankiško darbo akademinės valandos);

6.3. ugdymo(si) veiklų organizavimo principai, metodai ir priemonės (8 kontaktinių akademinių valandų, 2 savarankiško darbo akademinės valandos);

6.4. ugdymo(si) veiklų vertinimo metodai ir priemonės, grįžtamojo ryšio mokiniams, tėvams, kolegoms teikimas, mokymasis iš savo ir kitų patirties (12 kontaktinių akademinių valandų, 3 savarankiško darbo akademinės valandos);

6.5. savarankiškas darbas (11 savarankiško darbo akademinų valandų) – parengti profesinio mokymo ir (ar) neformaliojo švietimo užsiėmimo planą, kuriame būtų suformuluoti ugdymo(si) rezultatai, apibūdintos mokymo priemonės, ugdymo(si) aplinka, ugdymo(si) metodai, ugdymo(si) pasiekimų įvertinimo kriterijai ir metodai.

7. Rekomenduojami įgytų kompetencijų vertinimo būdai. Individualaus ir grupių darbo pristatymai, dalyvavimas ir aktyvumas atliekant praktines užduotis, pamokos (veiklos) plano parengimas ir pristatymas, refleksija. Taikomi kriterinio ir kaupiamojo vertinimo principai, naudojant dešimtbalę vertinimo skalę.

8. Reikalavimai didaktikos modulio lektoriams. Modulio lektorius turi būti įgijęs pedagogo kvalifikaciją, ir ne mažesnę kaip magistro kvalifikacinį laipsnį arba jam prilygintą aukštąjį išsilavinimą arba teisės aktų nustatyta tvarka pripažintą užsienyje įgytą kvalifikaciją ir turėti ne mažesnę nei 5 metų praktinės pedagoginės veiklos patirtį.